

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 30 września 2009 r.

**Pan
prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski
Rektor Uniwersytetu
Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie**

LLU-410-21-03//2009
P/09/70

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie skontrolowała w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zwanym w dalszej treści Uniwersytetem lub UMCS, wykonanie projektu o nazwie „Szkoła równych szans. Programy rozwojowe dla szkół z zakątków Lubelszczyzny”, zrealizowanego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie - z nieprawidłowościami – wykonanie projektu oraz jego efekty.

Projekt realizowany był w okresie od 01.01.2007r. do 30.06.2008r., a jego celem było przygotowanie i wdrożenie w 55 szkołach z powiatu chełmskiego i tomaszowskiego programów rozwojowych ukierunkowanych na zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych uczniów ze szkół wiejskich i miejskich. Do realizacji projektu wybrano szkoły, które uzyskały najslabsze (na Lubelszczyźnie) wyniki testów kompetencyjnych oraz egzaminów maturalnych. Umowa o dofinansowanie projektu, zawarta przez Uniwersytet w dniu

19.03.2007 r. z Ministerstwem Edukacji Narodowej (MEN lub Instytucja Wdrażająca), zabezpieczała na ten cel kwotę 4.846.658 zł, stanowiącą 100% całkowitych planowanych wydatków projektu. Szczegółowe warunki tej umowy były w trakcie jej realizacji 4-krotnie zmieniane, w tym m.in. aneksem nr II z 13.02.2008r. dokonano zmiany harmonogramu płatności oraz wydłużono o 3 miesiące termin realizacji projektu (z 31.03.2008r. do 30.06.2008r.), a aneksem nr IV z 23.07.2008r. – dokonano przesunięć pomiędzy kategoriami wydatków, dostosowując plan wydatków do ich rzeczywistego wykonania.

Podstawowy zakres rzeczowy projektu został wykonany zgodnie z harmonogramem (po zmianach), tzn.: działania promocyjne realizowano od stycznia 2007r. do końca czerwca 2008r., rekrutacji szkół dokonano w I kw. 2007r., ocenę programów rozwojowych i zatwierdzenie budżetu programów prowadzono do końca II kw. 2007r. Programy rozwojowe zostały wdrożone i terminowo zakończone (do 30.04.2008r.) we wszystkich szkołach uczestniczących w projekcie, a przeznaczona na ten cel kwota dofinansowania (4.130.000 zł) wykorzystana została w 99,2%. Analiza sprawozdań 30 z 55 szkół wykazała, że w 28 z nich dotację wykorzystano w 99-100%, a w 2 – poniżej 99%. Najniższy wskaźnik wykorzystania dotacji (90,6%) wystąpił w Gimnazjum nr 2 w Majdanie Sopotkim Pierwszym, gdzie nie zrealizowano jednego z zadań programu i nie dokonano części planowanych zakupów pomocy dydaktycznych, wskutek czego z przyznanej dotacji w wysokości 75.000 zł dokonano zwrotu środków w kwocie 7.036,32 zł (9,4%).

Nieprawidłowością w realizacji projektu było niewykonanie pierwotnego harmonogramu płatności, który zakładał zaliczkowe przekazanie przez MEN pierwszej transzy dofinansowania w wysokości do 30% wartości projektu po podpisaniu umowy, tj. w dniu 20.03.2007r., a następnej – 30.11.2007r. pod warunkiem rozliczenia co najmniej 80% poprzedniej transzy. W rzeczywistości UMCS otrzymał pierwszą transzę dofinansowania z miesięcznym opóźnieniem w stosunku do harmonogramu, tj. w dniu 24.04.2007r. w wysokości zgodnej z umową (1.453.997,40 zł - 30% całkowitej wartości projektu), ale do lutego 2008r. nie rozliczył 80% otrzymanych środków. Wniosek spełniający ten wymóg złożono w MEN dopiero 12.02.2008r., co spowodowało, że zasadnicza część dofinansowania (3.392.660,60 zł - 70%) wpłynęła na rachunek projektu w dniach 7 i 10 marca 2008r., tj. na ok. 1,5 miesiąca przed terminem zakończenia wdrażania programów rozwojowych szkół (30.04.2008r.) i niespełna 4 miesiące przed terminem zakończenia realizacji całego projektu (30.06.2008r.).

¹ Dz. U. z 2007 r. nr 231 poz. 1701 ze zm.

Przyczyną tego opóźnienia było niezapewnienie przez UMCS prawidłowego tempa wydatkowania środków przez szkoły uczestniczące w projekcie, a także trudności szkół w prawidłowym dokumentowaniu i rozliczaniu wydatków projektu, co wskazywało na niedostateczny zakres szkoleń w tym zakresie.

Konsekwencją opóźnionego wpływu zasadniczej części dofinansowania był brak płynności w finansowaniu programów rozwojowych w większości szkół uczestniczących w projekcie. Skutkowało to wstrzymywaniem niektórych prowadzonych zadań i przesuwaniem ich na późniejszy okres albo zaciąganiem pożyczek u organów prowadzących – na poczet przyszłych wpływów dotacji (np. Szkoły Podstawowe w: Ciotuszy Starej, Chojnie Nowym, Wólce Petryłowskiej).

Kontrola NIK, przeprowadzona w dniach 26.08.2009 r. - 04.09.2009 r. w Gimnazjum nr 2 Zespołu Szkół w Majdanie Sopotkim Pierwszym, wykazała, że szkoła ta - z powodu okresowego braku środków na finansowanie programu rozwojowego - nie tylko zmuszona była do zaciągnięcia pożyczki u organu prowadzącego, ale także nie dokonała części zakupów pomocy dydaktycznych o wartości 2.635,57 zł (3,5% całkowitej kwoty przyznanej dotacji), wskutek czego środki zaplanowane na ten cel zostały zwrócone na rachunek projektu.

Funkcjonujące w UMCS biuro projektu także nie zrealizowało w pełni zaplanowanych wydatków, co uzasadniono m.in. brakiem możliwości zagospodarowania części środków z uwagi na bliski termin zakończenia projektu i konieczność terminowego rozliczenia wydatków.

Ostatecznie z uzyskanego dofinansowania (4.846.658 zł) nie wykorzystano kwoty 93.091,53 zł (1,9%), z czego szkoły nie wykorzystały 32.560,19 zł (0,8% przyznanej dotacji), a biuro projektu w UMCS – 60.531,34 zł (8,4% dofinansowania przeznaczonego na organizację, promocję i zarządzanie projektem). Główną przyczyną niewykorzystania środków przez biuro projektu – poza opóźnionym wpływem środków II transzy - było wykonanie niższych niż planowano wydatków na wynagrodzenie personelu zarządzającego (wykonano 93,7% planu) oraz na promocję i podsumowanie realizacji projektu (wykonano odpowiednio: 72,6% i 58,1% planu). Niewykorzystane środki zostały zwrócone na rachunek MEN, wraz z odsetkami od środków na rachunku bankowym projektu (11.456,82 zł), z zachowaniem terminu ustalonego w umowie dofinansowania.

NIK pozytywnie ocenia sfinansowanie środkami dotacji wyłącznie wydatków kwalifikowalnych, związanych z realizacją projektu, co potwierdziła kontrola dokumentacji źródłowej. Wszystkie sprawdzone wydatki były ujęte w planie finansowym, wnioskach

o płatność i sprawozdaniu końcowym z realizacji projektu oraz udokumentowane zgodnie z wymogami § 11 ust. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 lutego 2007 r. w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu i zakresu rozliczeń². Dowody księgowe sporządzone były prawidłowo i zawierały wymagane opisy i zatwierdzenia. Wszystkie operacje finansowe projektu prowadzone były za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku bankowego. Stwierdzono też, że przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych³ (dalej: ustawa PZP) były przestrzegane. Zamówienia udzielane były w trybie przetargu nieograniczonego lub zapytania o cenę - po przeprowadzeniu postępowań zgodnie z przepisami ustawy PZP i na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty.

NIK ocenia pozytywnie prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej, która była wyodrębniona i prowadzona zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości⁴.

Sprzęt elektroniczny i wyposażenie zakupione przez UMCS dla potrzeb projektu pozostawały, po jego zakończeniu, w dyspozycji i użytkowaniu komórek organizacyjnych zaangażowanych w realizację projektu, tj. Instytutu Socjologii oraz kvestury Uniwersytetu.

Zadania wdrożone w szkołach w ramach realizacji programów rozwojowych zostały po zakończeniu projektu znacznie ograniczone. Według informacji uzyskanych przez NIK z 28 szkół w II semestrze roku szkolnego 2008/2009 kontynuowano:

- zajęcia pozalekcyjne - w 23 szkołach,
- zajęcia pozaszkolne - w 11 szkołach,
- wycieczki organizowane nieodpłatnie lub z częściowym dofinansowaniem - w 18 szkołach,
- wyjazdy (wyjścia) do teatru, kina organizowane nieodpłatnie lub z częściowym dofinansowaniem - w 12 szkołach.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- zapewnienie prawidłowego finansowania i pełnego wykorzystania środków UE przeznaczonych na dofinansowanie projektów edukacyjnych – w przypadku zawarcia w przyszłości tego rodzaju umów.

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Rektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag

² Dz. U nr 44, poz. 283 ze zm.

³ Dz. U. z 2007r. nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁴ Dz. U z 2002r. Nr 76, poz. 694, ze zm.

i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem